

Sygn. akt II Cs 17/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Mariola Wojtkiewicz (spr.)

Sędziowie SSO Małgorzata Grzesik

SSO Iwona Siuta

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 marca 2014 roku w Szczecinie

sprawy ze skargi powoda J. B.

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie I C 1503/12 toczącej się przed Sądem Rejonowym Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w Szczecinie

postanawia:

- I. **stwierdzić przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w Szczecinie Wydział I Cywilny w sprawie I C 1503/12,**
- II. **zasądzić od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w Szczecinie na rzecz J. B. kwotę 2000 (dwa tysiące) złotych;**
- III. **oddalić żądanie w pozostałym zakresie.**
- IV. **nakazać Sądowi Rejonowemu Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w S., aby w terminie 14 dni wyznaczył terminu rozprawy, na którym przeprowadzi zaplanowane postępowanie dowodowe;**
- V. **zarządzić zwrot na rzecz skarżącego kwoty 100 (sto) złotych uiszczonej tytułem opłaty od skargi.**

UZASADNIENIE

Powód J. B. wniósł, na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, o stwierdzenie, iż w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w Szczecinie pod sygn. akt I C 1503/12 nastąpiła przewlekłość postępowania i zasądzenie z tego tytułu od Skarbu Państwa na rzecz powoda kwoty 3000 zł.

W uzasadnieniu podniósł, iż w dniu 3 września 2012r. złożył w Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w Szczecinie pozew przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z (...) w S.. Pozew ten zgodnie z żądaniem sądu został przez niego opłacony. W ocenie skarżącego sprawa kwalifikowała się do rozpoznania w trybie uproszczonym i nakazowym, albowiem dotyczyła sprawy prostej i o niewielkiej wartości. W dniu 12 marca 2013r. nie odbył się planowany termin rozprawy, z uwagi na błędne wyznaczenie przez Sąd jego godziny. W dniu 4 lipca 2013r. na kolejnym wyznaczonym terminie, rozprawa uległa opóźnieniu o 30 minut skutkiem czego sędzia nie omówiła pozwu, nie przesłuchała świadka i odroczyła rozprawę na dzień 5 listopada 2013r. W tym dniu, który był trzecim wyznaczonym terminem, sprawy nie zakończono z uwagi na niekompetencje świadka i odroczone ja na kolejny termin. W ocenie skarżącego okoliczności na które świadek został powołany można było stwierdzić z lektury wniesionego przez powoda pozwu oraz zawartych tam środków dowodowych, bez konieczności powoływania świadka, który niczego nie wniósł do sprawy. Skarżący

wskazał, iż odraczanie terminów rozprawy naraża go na konieczność zwalniania się z pracy i niepewność wywołaną niedokończeniem sprawy. Zdaniem skarżącego kilkakrotne rozpoznawanie treści pozwu jest zbędne i świadczy o braku przygotowania sądu i doprowadza do przewlekłości postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) - strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Sąd badając czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania ocenia przede wszystkim terminowość i prawidłowość podjętych przez sąd czynności, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. (art. 2 ust. 2 w zw. z art. 4 ust. 1)

Sąd Okręgowy po analizie akt sprawy I C 1503/12 pod kątem okoliczności, mających znaczenie dla oceny czy nastąpiła nieuzasadniona przewlekłość postępowania uznał, że zgłoszona przez J. B. skarga jest częściowo zasadna.

Pozew w sprawie objętej pozwem wpłynął dnia 3 września 2012 r. Sprawę skierowano do postępowania zwykłego. W dniu 12 września 2012r. powód został wezwany do opłacenia pozwu. Powód opłacił pozew dnia 18 września 2012 r.

Przewodniczący w dniu 12 października 2012r. zarządził doręczenie odpisu pozwu stronie pozwanej, zobowiązując do udzielenia odpowiedzi na pozew. Zarządzenie zostało wykonane w dniu 22 października 2012r..

W dniu 8 listopada 2012r. do Sądu wpłynęła odpowiedź na pozew. Następnie, zarządzeniem z dnia 15 listopada 2012r Przewodniczący zarządził doręczenie odpowiedzi na pozew powodowi. W dniu 28 listopada 2012r. do sądu wpłynęła odpowiedź powoda.

Zarządzeniem z dnia 11 grudnia 2012r. Przewodniczący wyznaczył termin rozprawy na dzień 12 marca 2013r., na godzinę 11:15. W wezwaniach skierowanych do stron omyłkowo wskazano, że rozprawa odbędzie się o godzinie 12 : 03. W dniu 28 grudnia 2012r. wpłynęło pismo strony pozwanej, zawierające wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka D. P.. Zarządzeniem z dnia 9 stycznia 2013r. wezwano świadka na termin rozprawy. W treści zawiadomienia powielony został błąd co do godziny rozpoczęcia rozprawy.

Na rozprawę w dniu 12 marca 2013r. stawili się powód, pełnomocnik pozwanego oraz wezwany świadek. Z uwagi jednak na błędne oznaczenie godziny na wezwaniach przewodniczący odroczył termin rozprawy na dzień 4 lipca 2013r. na godzinę 9:00. Na termin ten wezwano powoda, celem przesłuchania w charakterze strony oraz świadka w osobie D. P.. Tym razem również stawili się wszyscy wezwani. Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 9:26 z zakończyło o 9:48. Sąd nie przeprowadził zaplanowanych czynności. Celem przesłuchania świadka oraz powoda rozprawę odroczył na dzień 5 listopada 2013r. na godzinę 11:30. Na rozprawie w dniu 5 listopada 2013r., stawili się ponownie powód, pełnomocnik strony pozwanej oraz świadek. Sąd dopuścił i przeprowadził dowód z zeznań świadka D. P.. Rozprawa została celem przesłuchania powoda. Termin kolejnej rozprawy nie został wyznaczony.

Na podstawie tak ustalonego przebiegu czynności, Sąd Okręgowy uznał, iż w postępowaniu sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy Szczecin- Prawobrzeżne i Zachód w Szczecinie doszło do przewlekłości postępowania w okresie od marca 2013 roku do listopada 2013 roku.

W tym bowiem okresie, pomimo wydania zarządzeń o wezwaniu świadka i strony na kolejno wyznaczone rozprawy, celem przeprowadzenia dowodu, Sąd nie wykonywał zaplanowanych czynności, chociaż była ku temu sposobność.

Obowiązek wynikający z normy art. 6 k.p.c., dotyczy nie tylko stron postępowania, ale też i sądu, na którym spoczywa obowiązek koncentracji materiału dowodowego i przeciwdziałanie przewlekłości postępowania. W kontekście powyższego zupełnie niezrozumiałe były decyzje Sądu, który odstąpił od przeprowadzenia dowodów na rozprawie 12 marca 2013r. oraz 4 lipca 2013r. Jeżeli chodzi o termin marcowy to omyłka w oznaczeniu godziny nie powinna stanowić podstawy odroczenia rozprawy, a to z tego względu, że na termin stawił się zarówno powód, jak i pełnomocnik pozwanego. Oznacza to, że pomyłka sekretariatu nie spowodowała nieobecności stron, a tylko to mogło Sąd powstrzymać od procedowania w sprawie. Gdyby pomimo obecności stron i świadka Sąd jednorazowo zdecydował o odroczeniu rozprawy, to jeszcze ta jedna decyzja nie wpłynęłaby na ocenę, że postępowanie toczy się przewlekłe. Jednak na kolejnej rozprawie w 4 lipca 2013r. Sąd po raz wtóry nie wykorzystał obecności powoda oraz świadka i postanowił przeprowadzić dowody na kolejnym terminie rozprawy. Z kolei w dniu 5 listopada 2013 roku, Sąd przesłuchał jedynie świadka, chociaż powód był obecny Sąd odroczył termin rozprawy celem przesłuchania powoda. Termin kolejnej rozprawy nie został jeszcze wyznaczony. Tak więc zaplanowane postępowanie dowodowe, które powinno być przeprowadzone już w marcu 2013r. nie zostało jeszcze zakończone. Wniosek z tego, że czas trwania postępowanie w sprawie nieskomplikowanej przedłużył się o 8 miesięcy i czasu tego nie można w żaden sposób usprawiedliwić. Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych racjonalnych powodów zaniechania przesłuchania świadka na rozprawie w dniu 4 lipca 2013r. Również nie można wytłumaczyć przyczyn, dla których nie został dotychczas przesłuchany powód. Powód jest obecny na każdym terminie i gotowy do przesłuchania od marca 2013r.

Sąd nie znalazł natomiast podstaw, aby stwierdzić, że przewlekłość postępowania wystąpiła jeszcze na etapie przed wyznaczeniem pierwszego terminu rozprawy. Co prawda zgodnie z art. 206 § 1 k.p.c. wyznaczenie terminu pierwszej rozprawy powinno nastąpić co do zasady przed doręczeniem pozwu pozwanemu, niemniej czasowe rozbitcie tych czynności przez przewodniczącego (k. 20) polegające na tym, że najpierw zarządził doręczenie odpisu pozwu, można było w okolicznościach sprawy uznać za celowe ze względu na konieczność wyjaśnienia okoliczności istotnych z punktu widzenia właściwego przeprowadzenia pierwszego posiedzenia. Nadto, choć pomiędzy datą wniesienia pozwu a pierwszym terminem wyznaczonym na rozprawę upłynął wprawdzie okres 6 miesięcy, to stwierdzić należało, że w tym okresie dokonywane były czynności. Przewodniczący przed planowanym terminem rozprawy zobowiązywał strony, aby zajęły stanowisko co do twierdzeń przeciwnika, co bez wątplenia służyło określeniu okoliczności spornych oraz koncentracji materiału dowodowego. Działanie takie ma swoje potwierdzenie w normie art. 207 § 3 k.p.c., zgodnie z którą przewodniczący może przed pierwszym terminem wyznaczonym na rozprawę zobowiązać strony do złożenia dalszych pism przygotowawczych, oznaczając porządek składania pism, termin, w którym należy je złożyć i okoliczności, które mają być wyjaśnione. (...) W ocenie Sądu Okręgowego, działania Sądu Rejonowego podejmowane w tym trybie nie wykazywały cech nieprawidłowości. Przewodniczący, wydając zarządzenia w trybie art. 207 k.p.c. czynił to w sposób terminowy i regularny.

Nie zasługiwało na uwzględnienie stanowisko strony skarżącej, która znamiona przewlekłości upatruje w dopuszczeniu przez sąd dowodu z przesłuchania zawnioskowanego przez stronę pozwaną świadka. Po pierwsze wskazać należy, iż wskazywanie dowodów w celu potwierdzenia faktów, z których strona wywodzi skutki prawne jest nie tylko jej prawem ale w świetle art. 232 k.p.c., także jej procesowym obowiązkiem. Niezależnie od powyższego podkreślenia wymaga, że w postępowaniu cywilnym obowiązuje zasada kontardyktoryjności i równości stron. W konsekwencji Sąd biorąc pod uwagę możliwość powoływania dowodów i wypowiedania się co do dowodów przedstawionych przez przeciwnika powinien zadbać o to, by każda ze stron z możliwości tej skorzystała na tych samych warunkach. Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Rejonowy uznając, że wniosek dowodowy został złożony w piśmie z dnia 28 grudnia 2012r. stanowiącym odpowiedź na pismo powoda z dnia 28 listopada 2012r. i nie był dowodem spóźnionym oraz wydając postanowienie o przeprowadzeniu dowodu w żadnej mierze nie przyczynił się tym do przewlekłości postępowania.

Jedynie na marginesie, wskazać, iż przedmiotowa sprawa wbrew twierdzeniom skarżącego nie kwalifikowała się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Żądanie zgłoszone przez powoda nie mieści się bowiem w kategorii spraw, które w tym postępowaniu mogą być rozpoznawane. (art. 505 z ind. 1 k.p.c.)

Z uwagi na stwierdzenie przewlekłości postępowania zasadne stało się żądanie zasądzenia na rzecz skarżącego sumy pieniężnej, aczkolwiek nie w takiej wysokości, o jaką postulował w swojej skardze. Dokonując oceny żądania skarżącego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż odpowiednia do wagi przewlekłości oraz interesów skarżącego będzie kwota 2.000 zł. Pamiętać należy przyznana kwota nie stanowi odszkodowania w rozumieniu prawa cywilnego. Kwota ta ma wynagrodzić niewymierne szkody związane z niewłaściwym wykonywaniem prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Stąd też ustawa nie zawiera kryteriów ustalania jej wysokości, pozostawiając tę kwestię do rozstrzygnięcia w każdej indywidualnej sprawie z uwzględnieniem jej specyfiki. Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy zasądził kwotę 2.000 złotych w punkcie II postanowienia, na podstawie przepisu art. 12 ust. 4 ustawy o skardze.

Skargę, zawierającą żądanie zasądzenia sumy pieniężnej ponad kwotę 2.000 złotych Sąd Okręgowy oddalił w punkcie III postanowienia.

Ocena, że postępowanie prowadzone jest przewlekłe i ustalenie, że w sprawie nie został wyznaczony jeszcze termin rozprawy doprowadziły do wydania Sądowi na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o skardze (...) polecenia aby w terminie 14 dni wyznaczony został termin rozprawy, na którym Sąd ostatecznie przeprowadzi zaplanowane już wcześniej postępowanie dowodowe (punkt IV).

Wobec faktu, iż skarga została uwzględniona na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o skardze (...), Sąd w punkcie V orzekł o zwrocie opłaty uiszczonej przez skarżącego od niniejszej skargi,.